

Saksbehandler: Siri Merete Alfheim

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
030/22	Hovedutvalg helse og omsorg	23.11.2022
132/22	Formannskapet	05.12.2022
126/22	Kommunestyret	12.12.2022

Evaluering Sommergøy

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar evalueringen av Sommergøy til orientering.
2. Karmøy kommunestyre ber kommunedirektøren utarbeide en sak hvor en ser på alternativ anvendelse av midlene til langsiktig og systematisk forebyggende arbeid for barn og unge.

Hovedutvalg helse og omsorg 23.11.2022:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

HHO- 030/22 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar evalueringen av Sommergøy til orientering.
2. Karmøy kommunestyre ber kommunedirektøren utarbeide en sak hvor en ser på alternativ anvendelse av midlene til langsiktig og systematisk forebyggende arbeid for barn og unge.

Formannskapet 05.12.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FSK- 132/22 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar evalueringen av Sommergøy til orientering.
2. Karmøy kommunestyre ber kommunedirektøren utarbeide en sak hvor en ser på alternativ anvendelse av midlene til langsiktig og systematisk forebyggende arbeid for barn og unge.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

«Sommergøy» ble for første gang gjennomført i Karmøy kommune sommeren 2021 med statlig tilskudd. Tilskuddet ble tildelt sent på våren slik at tiden til planlegging ble knapp. I 2021 var det en egen prosjektgruppe og prosjektleder i oppvekst- og kulturetaten som gjennomførte prosjektet.

Karmøy kommunestyret vedtok i Handlingsprogram 2022-2025 (sak KST 136/21) å bevilge inntil 1,5 millioner kroner til å videreføre sommerskole. Sommerskole fikk senere navnet Sommergøy for å gjøre det litt mindre «skolsk». I vedtaket ble organiseringen lagt til frivillighets-, SLT- og folkehelsekoordinator (avdeling for folkehelse). Kommunedirektøren orienterte i sak FSK 2/22 «Budsjett for Kommunedirektør/stab» at arbeidet med å se på ulike måter dette kan gjennomføres er igangsatt.

For å lage en mest mulig bærekraftig modell for gjennomføringen av Sommergøy i 2022, var det dialog med prosjektgruppen og et utvalg av frivillige organisasjoner som deltok i 2021. Hensikten var å få innspill på hva som fungerte bra og hva som kunne forbedres under gjennomføringen i 2022. Deretter ble det skrevet en sak som fastla rammene for tiltenkt organisering av Sommergøy i 2022 (sak FSK 16/22). I vedtakets punkt 3 heter det at Sommergøy skal evalueres årlig og videreutvikles i tråd med utfordringsbildet.

Saks- og faktaopplysninger

Kommunedirektøren ønsket at Sommergøy skulle være et arrangement hvor størst mulig andel av midlene tilfalt meningsfulle aktiviteter for barn og unge i Karmøy kommune. Gjennom Sommergøy skulle barn og unge få oppleve mestring, få kjennskap til ulike fritids- og ferietilbud og skape gode minner. Det var ca. 1200 påmeldinger, og ca. 800 fikk tildelt plass. En del stod på ventelister og noen av disse fikk tilbud andre steder. 19 tilbydere gjennomførte Sommergøy og det var totalt 28 ulike aktiviteter. Etter at Sommergøy var ferdig ble det sent ut en enkel evaluering hvor tilbyderne svarte på spørsmål. 11 av tilbyderne svarte, noe som betyr at svarprosenten ble på 58 prosent.

Ved evaluering av Sommergøy bør tiltaket sees i sammenheng med kommunens styrende dokument, kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanens samfunnsdel har ulike prioriteringsområder som kommunen skal styre etter og gir retning for alt arbeidet. Med tanke på Sommergøy er særlig prioriteringsområdene «god helse» og «samarbeid for å nå målene» viktig. Derfor gjengis disse målene i samfunnsdelen før Sommergøy evalueres.

God helse

En av de viktigste samfunnsressursene er en befolkning som trives og har god helse. Karmøy kommune skal utvikle et inkluderende helsefremmende samfunn som fremmer livskvalitet,

utjevner sosiale forskjeller, skaper gode oppvekst- og levekår og gjør det lett å ta sunne valg. God helse skapes der liv leves; i hjemmet, på jobben, i barnehagen, på skolen, i lag og foreninger og i nærmiljøet. Helsetilstanden i en befolkning påvirkes av alt fra fysikk, gener, funksjonsgrad, personlige valg, strukturelle og sosiale forhold.

Samarbeid for å nå målene

Ulikhet innen sosiale, kulturelle og økonomiske forhold påvirker samfunnsdeltakelsen. Karmøy kommune har et gjennomgående prinsipp om at «ingen skal etterlates», og derfor har kommunen et særskilt ansvar for å legge til rette for samfunnsdeltakelse i utsatte grupper.

Med stikkordene «samarbeid for å nå målene» og «god helse» tar en fatt på evalueringen og belyser følgende temaer:

1. Informasjonsflyt og gjennomføring av Sommergøy
2. Ivaretagelse av sårbare barn og unge under Sommergøy
3. Evaluering av Sommergøy
5. Kommunedirektørens konklusjon

1. Informasjonsflyt og gjennomføring av Sommergøy

Sommergøy ble tilbydd barn og ungdom i Karmøy kommune. Deltakerne var hovedsakelig fra barne- og ungdomsskoler. Hovedtyngden av aktiviteter fant sted de to første ukene etter skoleslutt. Det var et fåtall tilbydere som tilbød aktivitet i andre uker.

Ordningen ble administrert gjennom en søknadsordning hvor tilbyderne kunne søke midler til aktiviteter. Kommunen behandlet deretter søknadene og foretok en vurdering av ulike aktiviteter, sted for aktivitet og antall barn sett i forhold til pris.

Tilbyderne var selv ansvarlige for påmeldingene, men kommunen utarbeidet diverse skjemaer og maler som gjorde jobben enklere for tilbyderne. Alle påmeldingslister ble sjekket av kommunen for dobbeltføringer. Dette var for å sikre at flest mulig fikk tilbud. Deretter var tilbyderne ansvarlige for tildeling av plasser og fortløpende behandling av ventelister. 10 av 11 tilbydere var enige i at organiseringen av Sommergøy var bra og alle opplevde at det var enkelt å komme i kontakt med de som administrerte Sommergøy.

Tilbyderne ble også spurt om systemet for påmelding fungerte. Flertallet mente at ordningen fungerte bra, men et mindretall trekker frem at det ble litt kaos og ekstraarbeid. Flertallet likte å ha oversikten selv. Det ble også spurt tilbyderne om det var hensiktsmessig å bruke midler til administrative systemer, men alle mente at pengene bør gå til aktivitet og sommerjobb.

Sommergøy ble også benyttet til å ansette ungdom som hjalp til på aktivitetene. Av de 11 tilbyderne som har svart på evalueringen var det 7 tilbydere som valgte å ansette ungdom. Tilbyderne gir gode tilbakemeldinger på effekten av å ha ungdom i arbeid. Det var nærmere 50 ungdom i arbeid i perioden. En tilbyder melder følgende: «Gode erfaringer med ungdom i jobb og de gjør en fantastisk jobb. Viktig for dem å ha noe å gå til, og ikke minst, oppleve mestring».

11 tilbydere svarte også at ja på at de opplevde at Sommergøy bidro til at flere barn ønsket å være med i en fritidsaktivitet. 4 tilbydere svarte at det ikke var relevant.

Kommunen utarbeidet en egen nettside for [Sommergøy](#) hvor de ulike aktivitetene ble presentert. Tilbyderne fikk her markedsføre sine aktiviteter, aldersgrupper, tidspunkt m.m. Det ble også laget

en egen film som kan sees på nettsiden. 10 av 11 tilbydere var enige i at hjemmesidene til Sommergøy var oversiktlige.

Det var et bredt tilbud av aktiviteter i Sommergøy i 2022, alt fra idrett til instrumenter, sirkus og kokkekurs. For en fullstendig oversikt, se nettsiden for Sommergøy. Alle som svarte på evalueringen ønsker å gjennomføre Sommergøy flere ganger.

2. Ivaretagelse av sårbare barn og unge under Sommergøy

Avdeling for folkehelse hadde møter på skoler med velkomstklasser, NAV flyktningteam og barnevernstjenesten for å sikre at sårbare barn og unge ble prioriterte under årets Sommergøy. Den enkelte saksbehandler eller rådgiver tok da direkte kontakt med avdeling for folkehelse for å sikre at barn i denne målgruppen ble prioritert. Kommunikasjonen skjedde i tråd med gjeldende personvernregler. Det vil si at det var direkte samarbeidskanaler inn mot skolene, flyktning- og barnevernstjenesten under påmeldingsprosessen for å sikre at de sårbare barn og unge ble prioritert på aktiviteter.

Saksbehandler eller rådgiver sikret deretter at barna og foresatte fikk nødvendig informasjon om aktiviteten og de bistod ved behov med organisering av skyss. Saksbehandler og rådgiver hadde også dialog med tilbyderne i de tilfellene det var nødvendig. Avdeling for folkehelse bidro også til noe tilrettelegging av transport. De fleste sårbare barn og unge møtte opp på oppsatte aktiviteter.

3. Evaluering av Sommergøy

Først kommer en evaluering av Sommergøy før tiltaket vurderes opp mot annet forebyggende arbeid.

Evaluering av Sommergøy

Sommergøy fikk gode tilbakemeldinger fra tilbyderne og mange barn og unge i Karmøy kommune fikk gode ferieminner. Sommergøy bidrar også til at flere fritidstilbud ble kjent for barn og unge. Dette kan igjen bidra til økt rekruttering, noe som er positivt for den generelle folkehelsen. Samtidig har en del av tilbyderne av aktivitetene ikke tilbud utenom Sommergøy. Det betyr at ikke alle tilbudene åpner opp for at barn og unge kan fortsette med aktivitetene. For disse barna blir Sommergøy en kjekk enkelthendelse.

Midlene gikk i sin helhet til aktiviteter for barn og unge og sommerjobb. Årets modell forenklet de administrative prosessene i forhold til hva som ble gjort i 2021. Likevel var det betraktelig merarbeid for tilrettelegging for gjennomføring av årets Sommergøy. I en periode ble annet arbeid som skal gjennomføres prioritert ned. Det bør derfor vurderes om søknadsordningen rundt Sommergøy kan forenkles ytterligere.

Sommergøy er videre et tiltak som bidrar positivt til mestringsopplevelser for barn og unge. Dette er et viktig element i årets Sommergøy. Videre er det positivt at det tverretatlige apparatet samarbeider for å inkludere sårbare barn og unge. At ungdom får muligheten til sommerjobb er en annen faktor kommunedirektøren mener bør trekkes frem som en positiv faktor ved Sommergøy. Konseptet bidrar også til å styrke kommunens samarbeid med frivillige lag og foreninger.

Men midlene til Sommergøy bør kanskje kunne benyttes i andre ferier enn om sommeren. Deler av potten kan fordeles og benyttes til aktivitetstilbud for barn og unge som går på SFO i feriene, arrangementer på kulturhus eller av frivillige lag og foreninger. Det kan derfor være hensiktsmessig å benytte en mindre del av et evt. tilskudd i høst- og vinterferie.

Vurdering i forhold til annet forebyggende arbeid

Evalueringen og tilbakemeldingene fra gjennomføringen av Sommergøy støtter opp om kommuneplanens målsetning om god helse og et samarbeid for å nå målene. Det er samtidig et forholdsvis omfattende og ressurskrevende tilbud. En bør derfor samtidig vurdere om ressursbruken på Sommergøy er det som gir den høyeste forebyggende effekten og den høyeste måloppnåelsen sett opp mot målene som er vedtatt i samfunnsdelen.

I ung-data undersøkelsen som ble gjennomført på ungdomsskolene og på videregående opplæring i 2022, kom det frem at ungdommens psykiske helse stort sett var uendret gjennom pandemien. Dette kan tyde på en robust ungdom som har taklet pandemien godt. Samtidig kommer det fra annen forskning frem at de som slet før pandemien har fått det tøffere i dag. Dette stemmer med bildet fra noe av tjenesteapparatet i Karmøy kommune. Det er ikke nødvendigvis en økning i antall ungdommer siden siste undersøkelse i 2019, men de som sliter har mer komplekse og utfordrende problemer. Noen av disse ungdommene hjelpes av spesialisthelsetjenesten, andre får tilbud fra de kommunale tjenestene. Når det gjelder den generelle selvrapporterte psykisk uhelsen, er det en økende forekomst av elever som melder om økte psykiske utfordringer om en ser resultatene fra ung-data over tid.

I det forebyggende arbeidet og særlig overfor ungdom med komplekse og utfordrende problemer, er det viktig å tenke forebygging i forhold til;

- tilgjengelighet av tilbudet,
- nærhet til der de unge oppholder seg og
- langsiktighet og kontinuitet i tilbudet.

Disse komponentene er viktige for å kunne bygge en relasjon til barn og unge med utfordrende problemer. Den relasjonelle kompetansen er essensiell før det endringsrettete arbeidet kan starte, slik at den generelle helsetilstanden til de unge kan påvirkes og gradvis bedres.

Sommergøy er et bra tiltak, men det mangler den langsiktige og i en del tilfeller den systematiske komponenten. Kommunedirektøren foreslår derfor at det fremmes en sak hvor en legger den langsiktige og systematiske komponenten til grunn. Saken bør vurdere best mulig benyttelse av midlene som ble benyttet til Sommergøy, for å få en optimal forebyggende effekt ovenfor barn og unge.

Kommunedirektørens konklusjon

Evalueringen av Sommergøy påpeker at tiltaket var vellykket og at det innehar flere positive forebyggende effekter for barn og unge. Særlig vil kommunedirektøren trekke frem mestringsopplevelser for barn og unge, mulighet for sommerjobb for ungdom og inkluderingen av sårbare barn og unge i tiltaket.

I forslag til handlingsprogram for 2023-2026 har kommunedirektøren foreslått å videreføre bevilgningen til Sommergøy, men det pekes på at selve innretningen av tilbudet må avklares i forbindelse med evaluering av programmet. Økonomiske ressurser er knappe, og kommunedirektøren mener derfor det er viktig å vurdere ressursbruken på et slikt tilbud vurderes opp mot annet forebyggende arbeid rettet mot barn og unge for å vurdere om det er alternative tiltak som kan ha større effekt for å oppnå de hovedmålene Karmøy kommune har vedtatt i samfunnsdelen. Særlig bør forebyggende tiltak sees i sammenheng med nærhet, tilgjengelighet og kontinuitet hvor en gjennom relasjonell kompetanse har mulighet til å påvirke helsen i positiv retning. Kommunedirektøren anbefaler derfor at det bør utarbeides en politisk sak hvor en ser på en best mulig effektiv utnyttelse av midlene som nyttes til Sommergøy.

